

Staročeskim zastupnikom neće preostati drugo, nego položiti mandate ili stupiti u mladočesku stranku. Nagodba je već sada pokopana, premda će o njoj u sadašnjem zasjedanju razpravljati.

Bivši ugarski ministar na carskom dvoru, barun Orcey, odstupio je, te mu bijaše podijeljen veliki krst reda sv. Stjepana. Na njegovo mjesto imenovan je sekojski savjetnik u ugarskom ministarstvu unutarnjih posla Szögeny-Marić, kojega hvale kao vrlo sposobnoga činovnika.

Zemaljski sabor za Tirol sazvan je na danje zasjedanje za dne 8. januara 1891.

Srbija: Kraljica Natalija podastrla je narodnoj skupštini memorandum u kojem traži svoja prava kao kraljica i kao majka mladoga kralja. U memorandumu nalazi se i žalostna poviest o razvodu braka između nje i razkralja Milana.

U narodnoj skupštini predložio je zastupnik Stojanović, da se razdieli među narod 100.000 pušaka, da bude tako narod uvijek pripravan za obranu i navalu.

Bugarska: U subotu svršila je narodna skupština svoje djelovanje pošto je odobrila rad sadašnje vlade te istoj dozvolila, da uzajmi potrebitog novca za vojsku, željeznice itd.

Englezka: Zastupnici nesretne Irske raziepkali se radi nemoralnog ponašanja bivšeg im vodje zastupnika Parnella. Sada se sastali prvaci irskoga naroda u Parizu, da viečaju među sobom i sa Parnellom, koga bi htjeli nagovoriti, da se povuče sa javnoga djelovanja, što bi svakako najviše koristilo irskoj stvari, za koju se zauzimlje i englezki prvak starina Gladstone.

Na novo ljeto 1891.

„Zvonjelica“

Zapjevala divna vila
U svanuću bijelog dana,
Iz sanku me, mladena
Poveštrina probudila.

Pa ja pitam: ako mila,
Drugarice bogodana,
Što me budila tol za rana,
Tako tebi desnog krila!

Na to vila: ljeto doba
Osvanulo ljudskom rodu,
Što mi žudiš u tom ljetu?

Čudna ti je želja roba
Sreću želim i slobodu
Narodu mi jošte spetu!

R. Katalanić-Jerotev.

Franina i Jurina

Fr. Na tom mladom letu veselimo se!
Jur. Lahko tebe, zač nisi gol ni lačan.
Fr. Mladomu kralju poklonimo se!
Jur. A to ja bi, zač smo njemu dužni za svu, ča imamo.
Fr. Dajmo tako skupa.
Jur. I mladega kralja
Fr. I mi molimo.
Jur. Da nam da dobru letinu.
Fr. Da se moremo oslaboditi duga zla druga.

Jur. Da se budemo zapirali svojimi vratima.
Fr. Da nam nebuda zapovidači kralji i žarejnaki.

Jur. Amen Bože!
Fr. Amen Bože!

Različite vesti.

Dvadesetpetogodišnjica javnoga djelovanja. Danas je 25 godina što je stupio prvak tričanskih Slavena velečestvati gospodin Ivan Naberger, državni i zemaljski zastupnik te posjednik za Proseka na javno polje. Pred 25 godina izabrala ga tričanska okolica svojim zastupnikom u gradsko i zemaljsko zastupstvo u Trstu, gdje se je neprekidno borio za pravice tričanskih Slovena. osobito pako onih okolice grada Trsta. U narodnoj borbi ponio se varda odlučno, nesebično i postrvotno, pa nije čudo što ga Slaveni Trsta i okolice u velike cijenili i štaju. Cijene ga, dapače i daleko izvan granica njegove uže domovine, a štaju je njegovi narodni protivnici radi njegovog poštenja i značaja. Političko društvo „Edinost“ i sva naša okolica, zastupana po svojih prvacih, poklonili su se danas na mlado ljeto svom vodji i predsjedniku te čestitali mu na dvadesetpetogodišnjici njegovog rodoljubnog rada na korist Slavena Trsta i okolice. Glasilo političkoga društva „Edinost“ izšlo je jučer u svečanom ruhu te donosi na uvodnom mjestu krasan članak posvećen g. Nabergeru. Tomu članku priključujemo se i mi, želeći iskreno g. svečaru, da bi ga Srećivši još dugo nadržao čila i zdrava na korist našega nakotpnoga naroda.

O g. dr. A. Dukliću možemo danas radostnim srcem javiti, da mu je pogibeljna bolest posljednjih dana krenula na bolje, te se ufamo, da će biti za koji dan izvan svake pogibelji. Toliko bolestnikova znanjem i životeljem do znanja a rodoljubom i prijateljem u Pazinu srdačna hvala, što nas izvješćuju danonice o stanju bolestnika.

Novi odvjetnik. Odradnje odvjetnička komora upisala je u listu odvjetnika mladozavodnjaka g. dr. Gustava Gregorina sa sjelom u Sežani. Čestitamo srdačno vriednomu rodoljubu i milomu prijatelju!

Odsudjen. Iz Voloskoga javljaju nam, da bijaše od tamošnjega kotarskoga suda dne 22. t. mj. odsudjen na četiri dana zatvora i na plaćež troškova oko 40 for. Ivan Dešković - Tuča iz Močevića. Što je trusie među narod lažno vjesti o tamošnjem narodnom zastupstvu.

Član utemeljitelj „Bratovštine“ hrvatskih ljudi u Istri“. Veleč. gosp. dr. Vladimir Crnadak, odvjetnik u Sisku pripisao nam je for. 25 uz želju, da ga upišemo kao člana utemeljitelja naše „Bratovštine“. Zadoljavajući rodoljubnoj želji čestitoga nam pobraćima hvalimo mu u ime naše „Bratovštine“ ključ: Vivat sequens!

Odkupili se nadalje od čestitanja na korist „Bratovštine“: g. Gojtan Josip, svećenik u Kašćerici for. 1; g. Šime Semehel, svećenik Karmica for. 2; g. Ante Puž, svećenik Rukavac for. 1; g. Frane Jelusić, finančijalni tajnik u Trstu 2 for.; g. Juraj Doljan, svećenik u Vodičah f. 1; g. Mate Sanković, obć. zastupnik Dane 1 for.; g. Grašić Josip, župnik u Bernu for. 2; g. Krištof Matko, učitelj u Kopru for. 1; g. Rajmund Jelusić u Berseču for. 2, g. Bakarić Josip trg. Spindiči for. 2, dr. Stanger Andrija odv. Volosko for. 2, g. Zamlić Vinko župnik Volosko for. 2, g. Vodička kapelan u Močevićah f. 2, Velikonja Barbara 50 nč.

Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ pozivlje gg. odbornike i zamjenike k redovitoj sjednici, koja će se održavati 4. januara t. g. u 10 sati ujutro u prostorijah „Delalskega podpornoga društva“. Dnevni red jest vrlo važan, te želimo, da se gosp. da u potpun-u broju odazovu pozivu predsjedništva.

Glasbeno-dramaturna zabava priredjuje dne 11. januara 1891. „Hrvatska čitaonica“ u sv. Petru u čini u svojih prostorijah sa slijedećim rasporedom: 1. Proslav. 2. „Domovini“, pjeva zbor. 3. Dramatska „Klejetnikom Hrvatska“. 4. „Tko je naš“, pjeva zbor. 5. „Djeljiva noć“, soloigra u jednom činu od N. N. G. 6. „Ustaj rodo“, pjeva zbor. 7. „Tombola“. Poslije zabave skupna večera. Početak zabave u 6 sati na večer.

Pjevač Hrvat Kašman u Petrogradu. Prijatelj nam piše iz ruske prijestolice: „Ovdje se posljednje dane mnogo piše, a još više govori o Hrvatu glasovitom pjevaču Kašmanu, koji je pred nekoliko nedjelja stigao u Petrograd i koji je angažovan kod ovdajšnje talijanske opera. Već pri prvom pojavljivanju — u krugovih

koji se zanimaju glumištem i muzikom — Rusi ocijenije ocaravajuću snagu Kašmanova glasa, koji je razigravao srca slušateljah u svih znamenitijih gradovih zapadne Europe i Amerike. Istina, dolazak Kašmana u Petrograd nije se nagoveštalo norinarskim bučanjem i talambasi — kao što to vidimo kod mnogih nje-mečkih i drugih pjevačah i pjevačicah, koji se ni iz daleka nemogu prispodobiti sa sposobnostima našeg zemljaka. Skromni Hrvat — tako rekuć skoro sasvim nepoznat u ruskoj prijestolnici i občinstvu i po preklju se svojoj umjetničkoj radnji — dignu se već u prvi mah na onu visinu, koja mu po njegovih sposobnostih pravdedno pripada i na kojoj se od sada znao održati, gdjejed se pred občinstvom velikih gradovah pokazao.

Obširno vam nemožemo ovdje o njemu pripovijedati, jer bi se moglo reći, da nas u našem sudu zanosi plameno čuvstvo k zemljaku, te da vidimo sve u čarobnjem vidu. Nije, Mi samo pomno pratimo i registriramo manjenje ruskih listovah, a još više občinstva. Dokaz tomu pruža najbolje dubokom puno kazalište svaki put, kad se zna, da će Kašman pjevati.

Mi ga gledamo samo u „Ruseta“, „Rigolettu“, „Otelu“. Ne samo pjevanje, već i sama igra njegova ocarava. Divan mu je glas, pun jedrine, snage i zvučnosti. Kad se pomisli na njegovu višegodišnju djelatnost — udivljnje čovjeka još ona sila glasa u visini, ona gibkoća u svih ananah ona grmkost, koja često daleko ostavlja iza sebe i sav sbor pjevački. — Ruske novine bez razlike slože svoj sud u kratko: „eto znamenitog artisti“. Razumij se, da se publika, pod dojmovi pjevanja Kašmanova, raspapava u još većjoj pohvali. Nu nije se glas Kašmana stegnuo samo na Petrograd. Iz svih ovdješjih gradovah Rusije dolaze ponude, pitanja, prozbe, mehi li došao gostovati bar u nekoliko operah. Tako iz Moskve dolaze sa nekoliko strana telegrami, da bi tamo došao pjevati.

Najvažnije jest ali izmed svega, da je našemu Hrvatu Kašmanu ponudjeno mjesto, da se obiljuje o tom radi, da zauzme dostojno mjesto u ruskoj carskoj operi. Njemu kao Hrvatu lahko ide sa ruštinom — jer njegov materijalni jezik nije dalek ruskomu. A g. Kašman je to veći činom zasvjedočio. Pjevao je naime po ruski na koncertu ulomak serenade „Don Juan“, glasovitog ruskog kompositera Čajkovskoga. Kritika ruska sveobćom hvalom unosi njegovu vele osobitomu krasotom i odnševljenjem i morao je sve točke na zahtjev publike opevatati. Toliko za sad o našem Hrvatu Kašmanu. Drugi put obširnije i više.

M. O. D.

Hrvatska čitaonica u Kasnu obdržava danas 31. decembra svoju redovitu godišnju skupštinu, poslije koje će ostati na okupu gg. članovi i njihove družine. Nadamo se, da će se na koji od tamošnjih prijateljah obavjesiti o toj skupštini.

Iz Oprijateljstva pišu nam 29. t. m. Za povjerenika prigodom popisa pučanstva u ovoj obćini odredjen je obćinski pisar M. Rinaldi. Po našoj obćini vrlutaju talijanski privrženici i nagovaraju kmetove: kažite, da niste ni Sloveni, ni Hrvati, ni Talijani nego Istrijani. Među timi mudraci imade i kmetova, koji u podobćinah agitiraju i nagovaraju, kao n. pr. u Gradini i Topolovcu. Preporučujemo tamošnjim kmetovom nek začu ono što su, i kako govore t. j. hrvatski, koji je njihov materijalni jezik. Istrijani smo istina je, i ostaj čemo, nu istrijanskoga jezika naima, nego je naš materijalni jezik hrvatski i stoga smo mi Hrvati istrijanski. Preporučujemo osobitih kmetovom u Topolovcu i Gradini, neka poslušaju samo g. Grgura Sanja iz Topolovca, koj jih na dobro napućuje i nikoga drugoga u Topolovcu, jer „ni, koji su bili do sada na čelu narodne stranke Topolovca, pušu u rog oprijateljke gospode. Jednom riječu, preporučujemo svim kmetovom naše obćine neka poslušaju samo one, koji su za naš materijalni jezik hrvatski.

Da se osvjedočimo jeli bilo prevare kod popisa, ići će dva seljaka poslije popisa od kuće do kuće, te sve točno izpitati pa onda pripodobit će sa popisom komisije. Iz Medulinja javlja nam tamošnji trgovac i rodoljub g. Jakov Kirac, da imade i ove godine na prodaju „Danica“ koleđar društva sv. Jerolima za god. 1891., što dajemo do znanja našemu puču na Poljsćini.

Iz obćine Grižanjske pišu nam 30. t. m. Pred nekoliko dana bio je u ovoj obćini i u podobćini Kuberton cea. kr. kotarski kapetan političkoga kotara Poreča vitez A. Elmschegg sa c. kr. kotarskim lječnikom i sa vladinim povjerenikom ne-

sretne obćine Grižanja t. j. sa g. Petrisem, i to radi gradnje novog pokopališta ili groblja u rečenju podobćini. Tom prigodom pitao je c. kr. kot. kapetan jednog seljaka kako se ovdje kod nas po obiteljih govorih, koji mu istinito odgovori, da se u ovdje govori hrvatski. Čuši to cea. kr. kot. kapetan, počeo odmah s našim ondje sakupljenima pučanstvom u našem milom materijalnom hrvatskom jeziku govoriti, pa odrediv, da se ima graditi novo pokopalište, vratio se opeta u Grižanju, posiev sobom slatku ili goruku uspomenu, da se i u Kubertonu i u ovoj župi Sterni govori isključivo i samo hrvatski. Drago nam je osobito, da se je sam c. kr. kot. kapetan narjedio, da se govori u Kubertonu i Sterni po obiteljih jedino hrvatski, jer iz toga će se moći osvjedočiti, da je sasvim pogriješno učinjen zadnji popis pučanstva, u kojem se ovdje sve upisalo među Talijane izvan 11 osoba. Čudite se bužiji ljudi! Ali tomu se trebalo činiti, buduć nismo mi pred 10 godina o popisu pučanstva ništa znali, niti je sa te o određena komisija išla od kuće do kuće, nego su naši poglavari u Grižanju sami učinili što i kako jih je bita volja, i kako jim je bilo bolje. Ako se budu letos ljudi upisali u Talijane, moći će sam c. kr. kot. kapetan uvjediti, da je to učinjeno ili prišikom i prevaram ili da su se kmetovi sami prodali za Talijane. Nadamo se ipak, da ovaj put ne bude tako. Žalimo samo, što se izabralo za članove komisije ljude, koji su posve protivni našem jeziku i koji našeg jezika ne poznaju, a morat će jedino u hrvatske obitelji zalaziti. Preporučujemo našim kmetovom u Kubertonu i Sterni, nek se ne puste prevariti, nek kažu čisto i bistro što su, kojim jezikom govore u svojih obiteljih, t. j. hrvatskim. Mi uvijek ostajemo Istrijani, ali naš materijalni jezik je hrvatski. Ako budu vidjeli, da se kakva nepravica čini, nek stvar odmah oblasti prijave. Svakomu svoje. Za osjegurati, da li se je popis obavio pravdedno i istinito, odredili su ovdješnja dva seljaka, da će ići poslije popisa od kuće do kuće i pitati kuće gospodare kako su se upisali, i ako budu onda doznali, da je povjerenstvo krivo učinilo, pritužit ćemo se na višje oblasti.“

Na koncu moramo još spomenuti, da nam se čudno činilo, što ne bijaše u Kubertonu sa c. kr. kot. lječnikom i naš č. g. upravitelj iz Sterne, pošto crkva i pokopalište u Kubertonu spada pod njegov nadzor. Tko je tomu kriv? Kako mogu svjetovnjaci zalaziti u ona mjestu, pa ondje dogovarati se, a da o tom i redovnika ne obavještje? To nam se čini, da nije posve u redu. Nu nije teško pogoditi te onomu, tko pozna ovdješnje odnose. U Grižanju nisu imali naima hartije i crnila, da javu tu stvar č. g. upraviteljstvu, jer ba je obćina siromašna i na rubu propasti, a g. Petria lžio njoj je prištediti dva novčića.

Iz Rieko pišu nam 29. t. m. Našu vrlo cijenjenu obitelj Bakarića proganja nemila sudbina ovo godine. Još se nije stegla zemlja nad novim grobom dienoga nam Antuna, o kojem bijaše govora i u Vašem velečestvenom listu, zabilježili nam je nova i to grozna nesreća u istoj obitelji. Na sam Božić utopio se u moru Andrija Bakarić, mladji brat pokojnoga Antuna. Vjest o toj nesreći potresla je čitavim stanovništvom ovoga grada. Njekoji kažu, da se je Andrija utopio radi žalosti za bratom, drugi opet radi tuge za nedavno preminulim mu sinčićem. Bilo jedno ili drugo, ne-reća je svakako velika za onu razvijenju obitelj, a kojom diele tugu i žalost mnogobrojni prijatelji obujice pokojnika. Tieto pokojnoga Andrije nisu jošte našli.

Svršavam, gosp. uredniče, letošnja izvješće ovim žalostnim predmetom, al zato želim vrude, da vam budemo mogli odavle slati same radostne glasove u nastajućoj godini, koja neka bude sretna vama i svemu hrvatskomu narodu.

Mesreca na moru. U subotu, nedjelja i ponedjeljak bicamila je ovdje neobična jaka bura, te se je dogodilo više nesreća na kopnu i na moru. Među ostalim poptono je u ponedjeljak anstro-ugarski bark „Maria Andrina“ vlastnici g. Mikuličić i dr. iz Bakra, a kapetan gosp. Pallić. Bark je dojedrio u petak iz Jamačke krcat liesom i rumom, te se usudio izvan lake. Radi nevremena nije se kapetan mogao prijaviti pomorskoj oblasti. U nedjelju počela su sidra usljed silne bure popuštati, te se je čitavu noć borio proti buri. Tomu se pridružila još veća pogibelja. Počela je naima u nj olazi voda, silnjak se pukvarise, a momčad od velikog napora

*) Tako bi morali učiniti i po drugu mjestu naši rodoljubi.

Op. Ured.

